

Česká literatura 20. století II

LS 2019/20

12. přednáška (3. 3. 2020)

Život je všude. Almanach z roku 1956

Uspořádali Jiří Kolář a Josef Hiršal (strojopis)

Tiskem Praha/Litomyšl: Paseka/Katedra české literatury a literární vědy FF UK, 2005

Byl Únor. Psal se letopočet krásy.
Devítistý čtyřicátý osmý rok se psal.
A po ulicích bylo slyšet hlasy.
Dnešek v nich skončil. Zítřek začínal!
(Jan Noha)

Vytáhne slunce pihy na nosíček
a všechny věci v očích pozlatí.
Dny oslnivé v zamžikání víček,
rašení hlasů, ve vás zůstati!
(Ladislav Stehlík)

Svěř se mi se vším, co tě v srdci bolí,
co v průzračnost tvé duše vrhá stín –
svěř se mi jako skřivan svěřuje se poli,
jak lesní říčce svěřuje se mlýn

(Ilja Bart)

A život letí jak loď bouřemi.
Ne mrtvý kout,
jen pohyb miluje
a pevninu,
k níž radostí je plout.

(Josef Rybák)

Josef Brukner: Óda na sušení prádla (Květen 1956/57, č. 1)

Prádlo, ty prapore všedních životů,
slavící pondělí a pátky,
ke slunci přimknutý na šňůrách u plotů,
kolíky upjatý plameni z látky!

Vlajkoví kuchyní, od kliky ke klice.
Stolistá kniha, v blankytu zhlídlá,
do které vepsala pokora světnice
své básně od šmolky a vloček mýdla.
[...]

časopis Květen (1955–1959)

- Jiří Šotola: Svět náš vezdejší (1957)
- Vlasta Dvořáčková: Větrný den (1957)
- Miroslav Florian: Otevřený dům; Závrať (obě 1957)
- Miroslav Holub: Denní služba (1958)
- Josef Brukner: Malá abeceda (1958)
- Karel Šiktanc: Žízeň (1959)
- Miroslav Červenka: Lijáky (1960)

Jan Grossman v nakl. Čs. spisovatel

- F. Halas: Básně (1957)
- J. Orten: Deníky (1958)
- redigoval:
- Milan Kundera: Monology (1957)
- Jan Skácel: Kolik příležitostí má růže (1957)
- Ladislav Dvořák: Kainův útěk (ps. 1948, vyd. 1958)
- Jiřina Hauková: Oheň ve sněhu (ps. 1947–1956, vyd. 1958)
- Miroslav Holub: Denní služba (1958)

do sb. Život je všude přispěli:

Bohumil Hrabal (5 próz)

Emil Juliš (próza a 17 básní)

Josef Škvorecký (pod pseudonymem Josef Pepýt; „kapitola z románu“)

Milan Hndrych (6 próz)

Jiří Kolář (4 básně)

Josef Hiršal (8 básní)

Jan Zábrana (ze tří sbírek 21+11+7 básní)

Václav Havel (cyklus básní a esej o Hrabalovi)

Jiří Paukert (= Jiří Kuběna, 8 básní, esej o malíři Karlu Součkově)

Jiří Kolář (1914–2002): Portrét dámy

– Proč mu to trpíš?

Můj se mnou div neprotahoval fajfku,
kdepak vyluxovat, uložit šaty, utřít
botu,
stoupnout k pračce nebo vysypat
popelníček,
kouřil, sotva otevřel oči,
spal s lahví, káva nezmizela ze stolu,
neuměla jsem nakoupit, ustlat, uvařit,
kluk vyrůstal špinavý a stačily dvě díry,
vyhrožoval rozvodem, skákal z okna,
hrál chcípáka, šílel, já byla otrok;

jak ho necháš zvyknout,

dostane rohy

a udělá z tebe popelářku,

pak si začne s jinou!

Teď nekouří, nepije, kávu podávám
sama.

Ukázala bych mu nebe,

kdyby neřekl, kam jde, kdy přijde,

rodina není kurník.

Chtít na procházku, když hrála Sparta?

Tos měla vidět!

Jan Lukas: Pražský deník
1938–1965; foto z
července 1948:

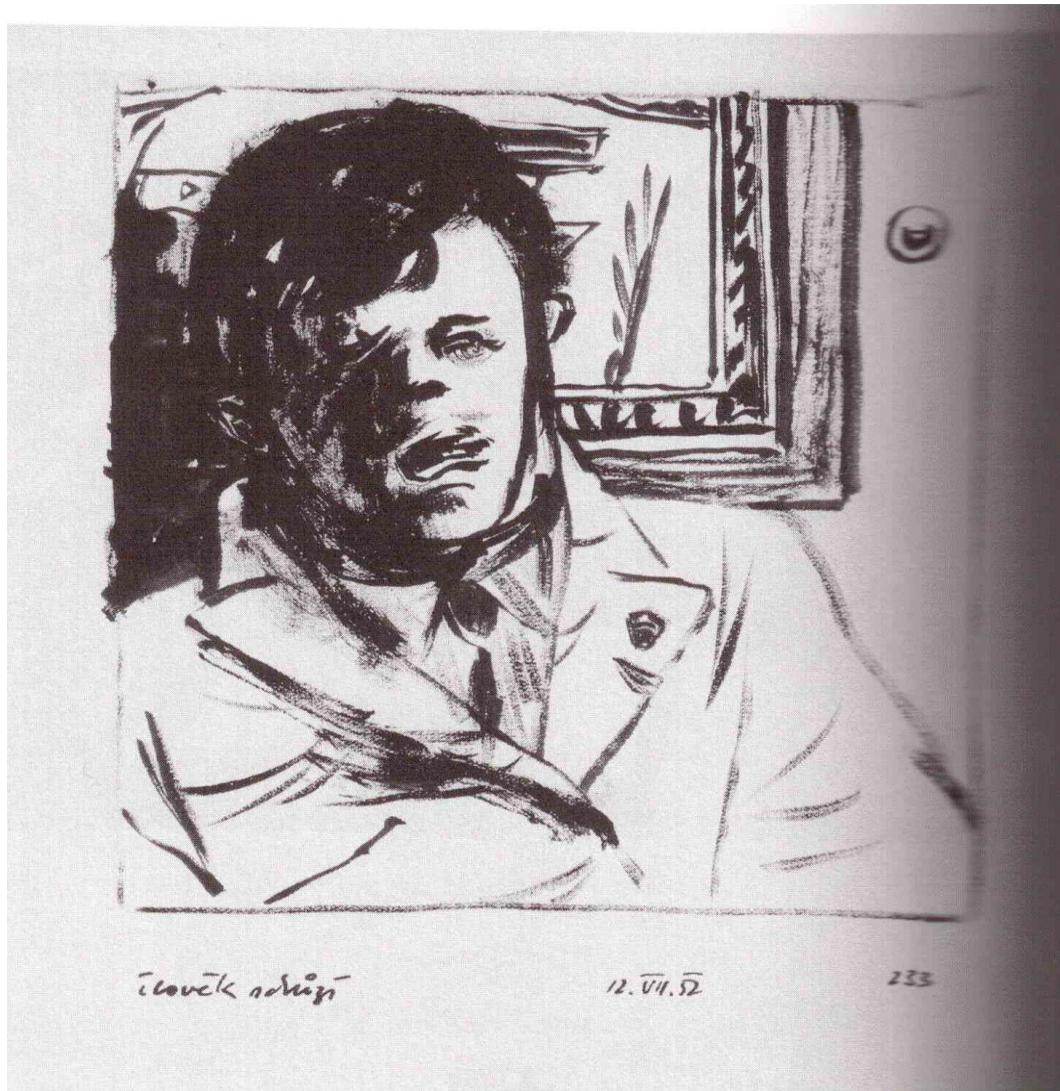
„Poznat komunistu bylo
snadné: mračí se, když se
ostatní radují.“

Jan Zábrana (1931–1984), b. Hrůzy

Celý život

čekat na ženy s červenou krabicí u lékáren,
zkracovat vedle nich krok,
slyšet: „Ponožky se mi zjevují i ve snu!“,
vídat stařeny, kytující okna na zimu,
utahovat klouzavý uzel vázanky u krku,
škrabat si krk a obě tváře žiletkou,
hlídat holiče, aby nenaplácal na vlasy mrtvý voňavý tuk,
odřezávat z pat žlutou, zatvrdlou kůži,
dráždit přes košili bradavku sponkou plnicího pera,
tahat malý tikavý stroječek na zápěstí,
přešlapovat ve dveřích, abys vykročil levou, [...].

Vladimír Fuka: Deník 1952; kresba z 12. července Člověk schůzí;
vyd. čas. 1995, knižně 2010

do sb. Život je všude přispěli:

Bohumil Hrabal (5 próz)

Emil Juliš (próza a 17 básní)

Josef Škvorecký (pod pseudonymem Josef Pepýt; „kapitola z románu“)

Milan Hndrych (6 próz)

Jiří Kolář (4 básně)

Josef Hiršal (8 básní)

Jan Zábrana (ze tří sbírek 21+11+7 básní)

Václav Havel (cyklus básní a esej o Hrabalovi)

Jiří Paukert (= Jiří Kuběna, 8 básní, esej o malíři Karlu Součkově)

další skupinová vystoupení

- Podoby (1967), Podoby II (1969)
- Surrealistické východisko (1969)
- Egonu Bondymu k 45. narozeninám – Invalidní sourozenci (1975x)
- Pohledy 1 (1976xx)
- Hodina naděje (1978xx)
- Magorův zápisník I (1980x)
- Už na to seru, protože to mám za pár (1985xx)
- U nás ve sklepě (2013)